

haziran

MART 2026 • SAYI 3

EDEBİYAT, KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ

Kadınlık Bir Estetik Midir?
Beren ŞAHİN

Cepheden Kalbe: Kurtuluş Savaşının
Görünmez Kahramanları
Aslıhan Ülkü TOPAY

Yeşermiş Ölümler: "Ben Öyle Sanmıştım."
Huriye ÇİL

Dil Susar, Beden Hatırlar: Psikosomatik
Bozukluklar ve Bastırılmış Duygular
Sudem ÇOPUR

KÜNYE

Yazı Editörleri

Aslıhan Ülkü TOPAY
Huriye ÇİL

Tasarım Editörleri

Beren ŞAHİN
Sudem ÇOPUR

YAZARLAR

Amine ÜNAL

Aslıhan Ülkü TOPAY

Beren ŞAHİN

Celal Onur ŞAHİN

Hızır İrfan ÖNDER

Huriye ÇİL

Melih İNCE

Rabia Gülsu KINDİR

Sudem ÇOPUR

Şehriye Mualla AYTAÇ

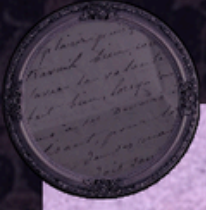
Zeynep YARDIMCI

İÇİNDEKİLER

- 5 Kadınlık Bir Estetik Midir?
- 7 Kadın Olmak
- 8 Martenička: Baharın Bileğe Bağlanan Ritüeli
- 10 Osmanlı'da Kadın
- 13 Umay Ana ve Kadın Olmanın Kadim Anlatısı
- 15 Kırılganlığın Gücü: Frida Kahlo
- 17 Bir Dünyayı Taşımak
- 18 Yeşermiş Ölümler: "Ben Öyle Sanmıştım"
- 20 Anadolu'nun Sessiz Hafızası: Oyaların Dili
- 21 Umut Mezarlığı
- 22 Ümit Töreni
- 23 Cepheden Kalbe: Kurtuluş Savaşı'nın Görünmez Kahramanları
- 26 Hz. Fatıma
- 27 Dil Susar, Beden Hatırlar: Psikosomatik Bozukluklar ve Bastırılmış Duygular
- 28 Bir Kadının Kalbinden Ataerkil Dünyaya
- 31 Görünmez Teraziler, Yüksek Topuklar
- 34 Orkide: Zarafetin Çiçeğe Dönüşmüş Hali
- 35 Film İncelemesi: Hayalin Sesi Umudun İnadı
- 37 Kitap İncelemesi: Kadınlar Ülkesi
- 38 Sandın
- 39 Sensiz
- 40 Mart Ayında Burçlar: Balık/Kova

Yelpazeli Kadın
Gustav Klimat

EDİTÖRDEN

Bazen kavramlar birbirini öyle güzel tamamlar ki, çağrışımlar karşısında uzun düşüncelerin esiri olmaktan başka çareniz yoktur.

Mart ayı için kadın kavramından ayrı düşünülmeyen umut duygusunu da eklemek istedik. Kadınlar, hayatları boyunca hep bir adım daha geride ve görünmezlikte olmasına rağmen bir şekilde en parlak yıldız haline gelmişlerdir. Çünkü görülmek ve bilinmek için en önde olmak değil, en arkada bile mücadele ediyor olmak yeterlidir.

Umut ve hayal ise bu mücadelenin dolaylı bir aracıdır diyebiliriz. Mücadeleyi daha katlanılabilir kılan bu iki duygu; başarının, zaferin ve istikrarın gerçekleşmesi için temel etmenlerdir. Kadın tamamızın çağrıştırdığı duyguları düşününce bu iki kavramın aklımıza gelmesi ise bir tesadüf değil, mücadele sonunda madalyayı hak etmiş birisini alkışlarla tebrik etmektir.

Bu sayımızda kendini “güçsüz” diye tanımlayan ve görülmediğini, bilinmediğini düşünen tüm kadınlara; umut etmekten hiçbir zaman vazgeçmeyen, umutsuzluğa düşse de bunun “yaşamak” olduğunun farkında olan tüm insanlara, anlaşıldıklarını hissettirmeyi bir borç bildik.

Bir yerlerde hala mücadelesini sürdüren tüm kadınlara ve umutsuzlara güç olması dileğiyle, keyifli okumalar dileriz.

Huriye ÇİL

KADINLIK BİR ESTETİK MIDIR.

Son yıllarda sosyal medya, yalnızca moda ve yaşam tarzı trendlerini değil kadınlığın nasıl gözükmesi gerektiğine dair anlatıları estetik bir modernizasyonla dolaşıma sokuyor.

Farklı isimlerle ortaya çıkan bu akımlar çoğu zaman masum bir estetik tercih gibi sunulsa da zamanla bir yaşam biçimi ve “kimlik önerisine” dönüşüyor. Kadınlığın farklı yönlerini görünür kılmaları bakımından ilgi çekici olsalar da bu akımların kadın deneyimini ne ölçüde daralttığı sorusu da giderek daha fazla tartışılıyor.

Bu akımın başını çeken ve oldukça popüler olan “clean girl” ve “messy girl” kavramları, sadece estetik tercih olmanın dışına çıkıp genç kız olmanın nasıl şekillenmesi gerektiğine dair kültürel çerçeveler haline geldi

Clean girl estetiği düzenli yaşam, sade görünüm, doğal güzellik ve kontrollü duygulanım üzerinden ideal bir kadın imgesi kurarak ortaya çıktı. Bu imge ilk başta sadelik ve özbakım gibi olumlu kavramlarla ilişkilendirilse de bahsedilen sadelik çoğu zaman ekonomik, zamansal ve psikolojik ayrıcalıklar gerektirir. “Az ürünle güzel görünmek” veya “çabasız bakım” söylemi herkes tarafından erişilebilir olmayan bir yaşam standardını normalleştirir. Düzeni bir “tercih” olmaktan çıkarıp bir ölçüt haline getirir. Dağınıklığı, yorgunluğu ve duygusal karmaşayı örtük bir biçimde kusur sayar.

Messy girl ise bu düzen idealine bir itiraz olarak ortaya çıkar ki bu nedenle ilk bakışta büyük bir sempati toplar. Duygusal dalgalanmaları, dağınıklığı ve kırılğanlığı görünür kılar. Bu yönüyle kadına bastırılmış halleri ifade etme alanı açar ancak burada da başka bir sorun belirir. “Dağınıklığın estetikleştirilmesi.” Acının, ihmalin ve iyileşmeme halinin romantize edilmesi geçici bir halin kalıcı bir kimliğe dönüşmesine yol açabilir. Messy girl, özgürleştirici olduğu kadar kişinin kendisiyle kurduğu sorumluluk ilişkisini askıya alan bir anlatı biçimine de ihtimal alanı açar.

Birey olmanın belirli kalıplarla sınırlandırılmayacak olması nedeniyle bu iki akımda kendisine ait bir yer bulamayan kadınların serzenişi sosyal medyada daha farklı akımların ortaya çıkmasına neden olur. That girl, girlboss, soft girl, baddie girl, hot girl gibi çeşitli kavramlar da yavaş yavaş literatürümüze girmeye başlar ve bizi çok daha farklı ve kafa karıştırıcı tonlardan belirli çerçevelerle kucaklar. Gündelik yaşantımız kendi seyrinde devam eden bir süreç olmaktan çıkarak sürekli tanımlanması ve gösterilmesi gereken bir duruma indirgenir. **Zamanla da nasıl hissettiğimiz değil nasıl görüldüğümüz önem kazanmaya başlar.**

Kadın olmak böyle tek bir estetikle sınırlanamayacak kadar deęişken bir deneyim. Bazen düzenliyiz, bazen daęınık, bazen üretken, bazen isteksiz, bazen güçlü, bazen kırılgan. **Sorun bu akımlardan herhangi birisini benimsemek deęil, sorun bu hallerin sabit kimlikler gibi sunulması ve sürekli devam edecek bir performans beklentisi yaratması.**

Bu deneme ne düzeni ne de daęınıklığı yüceltir. Savunduęu şey hallerin geçici ve bağlama baęlı olduęudur. Kadınlığın bir trend, bir estetik ya da bir kimlik performansı olarak deęil deęişken, çelişkili ve tanımsız halleriyle kabul edilmesi gerektięidir.

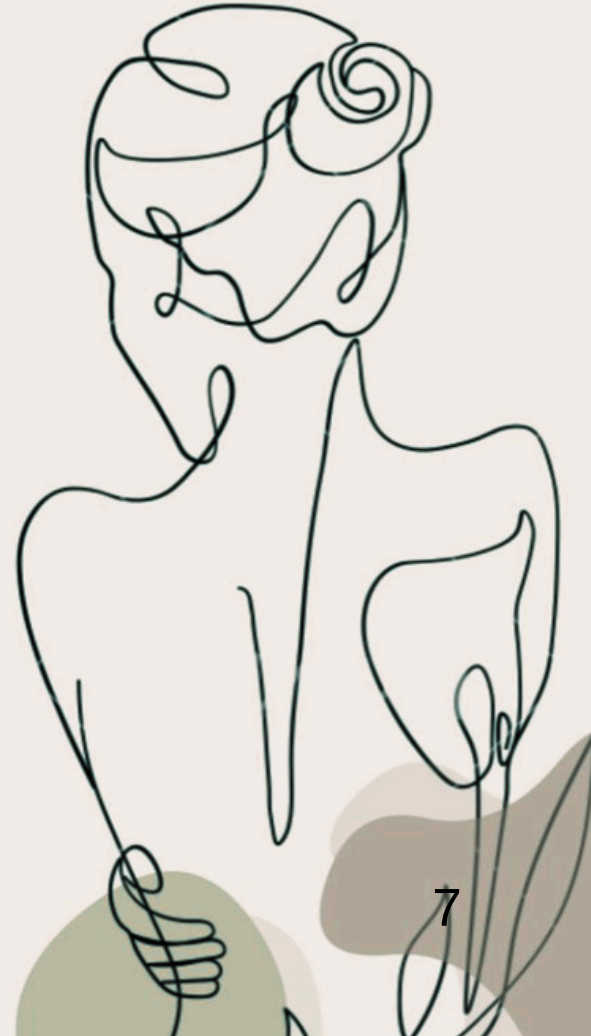

Beren Şahin

KADIN OLMAK

*Dünyada zordur kadın olmak
Umut etmelidir; amacı geçmişine gelecek yazmak
Kadın olmak sabahın ilk ışığına doğmak
Yaratılıştaki en güzel gülümsemeye sahip olmak
Toplumun yükü omzundayken yarına dair gülümsemek
Düşse de ayakları hayallerinden vazgeçmemek
Kadın olmak kırgınlığındaki şefkati hissettirmek
Kalbindeki doğruları dosdoğru söyleyebilmek
Kadın olmak hayatın en sessiz gücü en derin sabrı en parlak umudu olmak*

Celal Onur ŞAHİN

Martenika: Baharın Bileęe Baęlanan Ritüeli

Baharın geliři sadece doęanın uyanıřı deęildir; aynı zamanda yüzyıllardır süregelen inanların, ritüellerin ve umutların da yeniden canlanmasıdır. Balkan coęrafyasının köklü geleneklerinden biri olan Martenika, bu uyanıřın sembollerinden biri olarak her yıl mart ayında bileklere baęlanarak karřımıza ıkar. Kırmızı ve beyaz iplerden oluřan bu küçük ama anlam yüklü süs, hem koruyucu bir tılsım hem de doęayla kurulan kadim bir baę inancını temsil eder.

Martenika Nedir?

Martenika; kırmızı ve beyaz iplerin burularak oluřturulduęu, bileęe, yakaya ya da giysiye takılan geleneksel bir bahar sembolüdür. En yaygın olarak Balkan ülkelerinde görölür. Genellikle 1 Mart'ta takılır ve doęada baharın kesin iřaretleri görölüne kadar taşınır.

Renklerin sembolik anlamı oldukça güçlüdür:

- Beyaz, saęlığı, yeni bařlangıları ve uzun ömrü temsil eder.
- Kırmızı, yařam enerjisini, saęlığı, kanı ve güneři simgeler.

Bu iki rengin birleřimi, insan ile doęa arasındaki dengeyi ifade eder.

Nasıl Ortaya ıktı?

Martenika geleneęinin kökeni Antik Traklara kadar uzanır. Arkeolojik ve folklorik kaynaklar, bu geleneęin yaklaşık 7.000 yıllık bir gemiře sahip olduęunu göstermektedir. Antik dönemlerde insanlar, baharın geliřiyle birlikte doęanın ruhlarını yatıřtırmak ve kötü enerjilerden korunmak amacıyla renkli ipler kullanmıřtır.

Zamanla bu uygulama Balkan halk kültürüne yerleřmiř ve özellikle tarım toplumlarında bereket, saęlık ve iyi hasat dileęiyle yaygınlařmıřtır. Bulgar folklorunda Martenika, “Baba Marta” (Mart Nine) adlı mitolojik figürle iliřkilendirilir. Baba Marta'nın ruh haline göre havanın řekillendięine inanılırdı. İnsanlar Martenika takarak onun gönlünü hoř tutmayı amaçlardı.

Kullanım Şekli ve Ritüeli

Marteniçka genellikle 1 Mart sabahı takılır. Aile büyükleri çocuklara ve sevdiklerine Marteniçka hediye eder. Bu hediyeleşme, sağlık ve iyi dileklerin sembolik aktarımıdır.

Marteniçka'nın çıkarılma zamanı da ritüel içerir:

- İlk leylek görüldüğünde,
- İlk çiçek açtığında,
- Ya da dolunay gecesinde

bilekten çıkarılır.

Çıkarılan Marteniçka genellikle bir meyve ağacının dalına bağlanır. Bunun amacı, kişinin dileklerinin doğayla bütünleşmesi ve bereketin artmasıdır. Bazı bölgelerde ise taşın altına bırakılır ve birkaç gün sonra taş kaldırılarak yılın şansına dair yorum yapılır.

Bu İnanç Nasıl Doğdu?

Marteniçka inancı, insanın doğayla uyum içinde yaşama arzusundan doğmuştur. Eski toplumlarda mevsim döngüleri hayatta kalmanın anahtarıydı. Bahar; umut, yeniden doğuş ve üretimin başlangıcı anlamına geliyordu. Bu nedenle insanlar, doğanın gücünü sembollerle kutsallaştırdı.

Aynı zamanda Marteniçka, nazardan korunma, hastalıkları uzak tutma ve ruhsal arınma amacıyla kullanılan bir tür halk tılsımı olarak görülmüştür. Psikolojik açıdan bakıldığında ise bu gelenek, toplumsal dayanışmayı güçlendiren, umut duygusunu artıran kolektif bir ritüel işlevi görür.

Günümüzde Marteniçka

Bugün Marteniçka yalnızca bir halk geleneği değil, aynı zamanda kültürel bir kimlik simgesidir. UNESCO tarafından Somut Olmayan Kültürel Miras listesine alınmıştır. Modern dünyada bile insanlar bu geleneği sürdürerek geçmişle bağ kurmayı ve doğanın döngüsüne saygı göstermeyi devam ettirmektedir.

Minimal bir ip parçası gibi görünse de Marteniçka; binlerce yıllık inancı, baharın umudunu ve insanlığın doğayla kurduğu kadim ilişkiyi bilekte taşır.

Aslıhan Ülkü Topay

OSMANLI'DA KADIN

Bu tabloda İngiliz edebiyatının önemli şairlerinden olan Alexander Pope ile Leydi Mary Wortley Montagu'yu görmekteyiz.

Gerçekten de yaşanmış bir olayın, Alexander Pope'nin Mary Montagu'ya aşkını ilan edip reddedildiği anın bir tasviridir. Bu olay İngiliz sosyetesini o dönem oldukça meşgul etmiş bir magazin gündemi olmuştur.

İngiliz soylularının başında gelen bir ailenin kızı olan Mary Montagu'nun bir dönem İstanbul'da yaşaması ve bu dönemde İngiltere'ye gönderdiği mektuplarda Türk kültürünü bilhassa Osmanlı'da yaşayan kadınları anlatmasıdır. Leydi Mary, kendisi gibi soylu bir aileden gelen ve İngiltere'nin Osmanlı'ya elçi gönderdiği Edward Wortley Montagu ile evlenmiş ve kocasının İstanbul'daki görevinde yanında bulunmuştur.

İki sene İstanbul'da yaşayan Mary Montagu buradayken İngiltere'deki dostlarına yazdığı mektuplarda, sosyal hayat içerisinde kadınların etkinliğinden giyim kuşamına kadar oldukça detaylı analizlerde bulunmuştur. İngiliz sosyetesinde oldukça meşhur olan bu mektuplar Mary Montagu'nun ölümünden sonra "Şark Mektupları" adıyla basılıp çoğaltılarak kitap haline getirilmiştir. Bu mektupların ana içeriği İstanbul'un güzelliği, Türk kültürü ve kendisinin bu kültüre duyduğu hayranlığın dile getirilişidir. Leydi Mary, İstanbul'u dünyanın en güzel yeri olarak tanıtmış, İstanbul'u bolca gezmiş ve betimleyerek anlatmıştır. Bunun yanında özellikle üstünde durduğu konu Osmanlı'daki sosyal hayat ve bu hayat içerisindeki kadınlardır.

Mektuplarından bir kısma bakacak olursak "Türk kadınları dünyadaki bütün kadınlardan daha hürdür ve dünyada hiçbir kayda bağlı kalmadan fasılasız keyif süren yalnız bu hanımlar vardır. Bu hanımların tüm vakitleri ziyaretlerde bulunmak, hamama gitmek, para harcayarak eğlenmek ve yeni yeni icatlar çıkarmakla geçiyor.

Kadınların masraflarını kısıtlayan yegâne şey kendi keyifleri." Mektuplarında birçok kez Türk kadınlarının özgürlüğünden bahseden Montagu'nun sadece bu ifadesine bakarak bile Osmanlı'da kadınların yaşamı hakkında belli çıkarımlar yapabiliriz. Mary Montagu sadece sosyal yaşamı değil kadınların giyim kuşamını ve takılarını en ufak ayrıntılarına kadar betimlemiştir, hatta İstanbul'da kaldığı süre boyunca kendisi de Türk kadınları gibi giyinmiştir. Türk kadınlarının giyimine olan hayranlığını sürekli dile getiren Leydi Mary, kendisini bu kıyafetleri giyerken resmettirmiştir.

Montagu'nun her defasında bu toplumdaki kadın haklarını ve kadınları övdüğü yazılarından başka bir kısma bakarsak, "Ömrümde buradaki kadar güzel, bu derece gür saçlı kadınlara tesadüf etmedim. yalnız bir kadında yüz on örgü saydım; hem de hiç takma saç yok. Türkiye'de güzeller İngiltere'dekinden daha çok ve hepsi de mütenevvi. burada hiçbir genç kadına tesadüf edilmez ki güzel olmasın.

Hemen hepsi de kara gözlü, tenleri dünyanın en güzel rengine. Bence İngiltere kral sarayı bütün Hristiyanlık aleminde en güzel kadınların bulunduğu bir yer ise de orada da burada ki kadar güzel yok." Osmanlı'daki düğün eğlencelerinde kadınların etkinliğinden tutun Türklerin hayvan sevgisinden bahsedecek kadar toplumu gözlemleyen Leydi Montagu'nun yazıları, saraylardan sokak aralarının, düğünlerden kadın hamamlarının gözlemlenip anlatılmasıyla Osmanlı toplumunu analiz ederek o döneme ışık tutan değerli kaynaklardır.

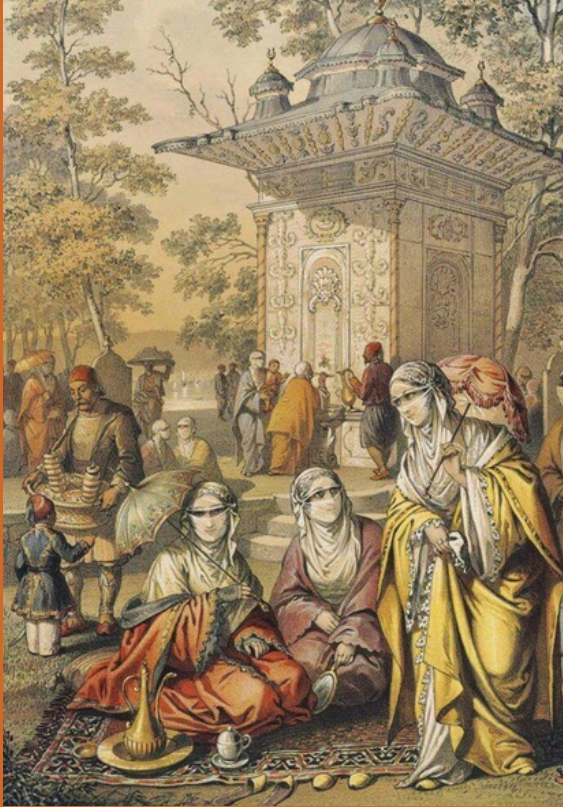
18. yy.'da Osmanlı Lale Devrini yaşarken İstanbul'da bulunan Leydi Mary Montagu, imparatorluğun en bohem yaşam tarzına sahip olduğu döneme tanıklık etmiştir. Gördüğü bu toplumun ve kültürün kendi ülkesinde anlatılanlardan çok farklı olduğunu görmüş ve Avrupalıların Türkler hakkındaki bildikleri yanlış algıları kırmaya çalışmıştır. Londra'ya döndüğü zaman da yazmayı bırakmayan, katıldığı davetlerde kadınların toplumdaki yerleri hakkında düşüncelerini tartışmaktan çekinmeyen Leydi Mary Montagu, feminizmin ilk savunucularından kabul edilir. Feminizmin ilk savunucularından birisinin dünyanın en özgür kadınlarının Türk kadınları olduğunu düşünmesi de oldukça manidardır.

Sadece Mary Montagu değil, Avrupa'dan Osmanlıyı ziyarete gelenlerin artık nasıl düşünceleri varsa, geldiklerinde özellikle kadınların bu topraklardaki durumu dikkatlerini çekmiştir. Osmanlı memleketini 19. yüzyılda ziyaret eden Julia Pardoe, Osmanlı'da kadınların durumunu şöyle anlatmıştır, "Özgürlüğün mutluluk olduğuna inanıyorsak, o zaman en mutlusunu Türk kadınıdır, çünkü şüphesiz Osmanlı İmparatorluğu'nda yaşayan en özgür insanlardır. Doğu'nun kadınına acımak Avrupa'nın modasıdır ancak bu kadar yanlış yerleştirilmiş bir duygu sergisi, ancak Avrupalıların gerçek konumunun bir cehaletidir." Yine aynı yüzyılda Osmanlıyı ziyarete gelen Edmondo de Amicis'in anlatımı da şu şekildedir. "Türk kadınının pek çok yasal güvencesi olduğu ve ayrıca gelenek tarafından kendisine tanınan pek çok ayrıcalığı olduğu doğrudur.

Genellikle şövalye nezaketinin belirli biçimleriyle muamele ile saygı görür. Hiçbir erkek halka açık bir sokakta (İngiltere'de olduğu gibi) bir kadına elini kaldırmaya cesaret edemez. Halkın kargaşası ve fitnesinin olduğu zamanlarda bile hiçbir asker, halkın en küstah kadınına kötü davranma riskini göze alamazdı. Koca, karısına fazla büyük bir nezaketle davranır. Anne, özel bir saygının nesnesidir. Hiçbir erkek karısının kazancıyla yaşamayı bir an bile düşünmez." Bu ve bunun gibi birçok Osmanlı toplumunu anlatan yazılarda, kadınların toplum içerisindeki durumundan oldukça olumlu şekilde bahsedilmektedir.

Osmanlı ekonomisine baktığımız vakitte saray hanımlarına miri arazilerden paşmaklık adında paylar verilmiştir. Miri arazi, geliri devlete ait olan topraklarken bu arazilerden saray hanımlarına paşmaklık adı verilen kısımlar ayrılmıştır. Bu paşmaklık arazilerden elde edilen gelir saray hanımlarına aittir. Paşmaklık arazilerden elde edilen gelirin, çoğu zaman paşmaklık sahibi hanımlar tarafından hayır işlerine ayrıldığını görmekteyiz. Osmanlı'da saray hanımları tarafından yaptırılan birçok camii, çeşme, çarşı vb. eser olmasının yanı sıra hanımlar pek çok hayır kuruluşunu ve vakfı yönetmiştir. Sadece saray hanımları değil halktan kadınlarda vakıf işlerinde oldukça ön plandadır. Osmanlı tarihi boyunca kurulan binlerce vakıftan 1.400 kadarının kadınlar tarafından kurulduğu bilinmektedir. Bunun haricinde Osmanlı toplumunu anlamamız için en önemli kaynak olan Şer-iyye Sicillerine baktığımızda bile kadın haklarının oldukça geniş çaplı olduğunu görüyoruz. Şer-iyye Sicilleri, Osmanlı'nın yönettiği topraklardaki mahkeme kayıtlarıdır ve günümüze binlerce bu belgelerden kalmıştır. Bu mahkeme kayıtlarına baktığımız vakit, merkezden taşrasına kadar gerçekleşen birçok şehirdeki boşanma davalarının ve miras taleplerinin çoğunluğunun kadınlar tarafından açılmış olması dikkat çekicidir.

Osmanlı'da kadınların konumuna hem siyasi alandan hem hukuk çerçevesinden hem de toplumsal normlar tarafından baktığımızda gayet özgür ve rahat konumda olduklarını görmekteyiz. En güzel ve dikkat çekici özellik ise kadın haklarının sadece merkez olan İstanbul'da sınırlı kalmamış olmasıdır. Bahsettiğimiz gibi Anadolu'daki herhangi bir kazanın Şer-iyye Siciline baktığımız vakit merkezden farklı bir durum görmemekteyiz. Bu durum bizlere Osmanlı toplumundaki kadın haklarının, devlet otoritesinden de ziyade genel olarak toplumumuzun kültür geleneğinden, örf ve adetlerinden dolayı böyle olduğunun göstergesidir.

Umay Ana ve Kadın Olmanın Kadim Anlatısı

Umay Ana ya da Yakut mitlerinde bilinen adıyla Ayıtız, Gök Tanrı inancı etrafında şekillenen, göklerle yeryüzü arasında bir ışık gibi dolaşan ulu bir tanrıça motiftir. Yeni doğum yapmış kadınları ve çocukları koruduğuna, çocuk sahibi olamayan kadınlara da umutla ve şefkatle el uzattığına inanılır. Bu yönüyle **Umay**, yalnızca bir tanrıça değil kadın olmanın, beklemenin, dilemenin ve sabırla taşımanın kutsal suretidir.

İnanişaya göre, bir çocuk doğacağına Umay, kadının başucuna varır. Gök âlemindeki süt gölünden getirdiği o kutsal damlayı bebeğin dudaklarına usulca damlatır. Böylece bebeğe bir ruh hediye eder ve bu ruh, anne ile bebeği kırk gün boyunca kötülüklerden, görünmeyen karanlıklardan ve adı konmamış korkulardan korur. Uykusunda gülümseyen bebeklerin, bu ruhu hep yanı başında taşıdığına ve Umay'ın bereketini bebeğin üzerinden çekmediğine inanılır. Bu gülümseme, kadim anlatılarda, annenin yorgunluğuna değen görünmez bir teselli gibidir.

Umay, hanede ya da otağda kendisine uygun olmayan bir kötülükle karşılaştığında, çocuğu korumaktan vazgeçer. Uğurlu elini evden çektiğinde ise kötü ruhların anneye ve bebeğe musallat olduğuna inanılır. Halk arasında bu durum, bebeğe Umacı ya da Kara Umay geldi şeklinde anılır. Bu anlatı, doğumun ne kadar kutsal olduğu kadar yeni doğum yapmış bir kadının bedeninin ve ruhunun ne kadar korunmaya muhtaç görüldüğünü de mitlerin diliyle fısıldar.

Umay Ana yalnızca çocukların değil hayvanların ve ağaçların da koruyucusudur. Yeryüzüne bereket sağtığına, varlığının insanlara ve doğaya şifa verdiğine inanılır. Gökle yeri birbirine bağladığı söylenen yaşam ağacının sahibi olması da bu yüzdendir. Hem yaşamın dağıtıcısı hem de onu kollayan, büyüten ve çoğaltan kutsal bir varlıktır. Bu yönüyle **Umay, kadının tarih boyunca yüklendiği yaşamı sürdürme, koruma ve onarma gücünün mitolojik yansımasıdır.**

Çoğu zaman gök diyarında yaşadığına inanılan Umay'ın, yeryüzüne beyaz bir atın sırtında ya da zarif bir kuğunun kanatlarıyla indiği söylenir. Beyaz bir elbise giyer ve gümüşten saçları yere kadar ışıık gibi uzanır. Bu tasvirlerde Umay, yalnızca gökten inen bir varlık değil aynı zamanda saflığın, yeniden başlamanın ve kadın bedenine atfedilen kutsallığın simgesidir. Bazı hikâyelerde bir kuş kılığına bürünerek yeryüzüne indiği anlatılır ki bu kuş, çoğu efsanede adı geçen ve talih getirdiğine inanılan hüma kuşudur.

Umay, mitlerde edindiği karakterden de anlaşılacağı üzere adını, “dilemek/ummak” sözcüklerinin temeli olan “um” kökünden alır ve adından ilk defa Göktürk Yazıtlarından Tonyukuk Yazıtında bahsedilir. Tıpkı umudu, bekleyişi ve sessiz bir duayı fısıldar gibi...

“Gelenler zor dediler ama hissetmediler. Galiba Tanrı Umay, kutsal yer ve su yardımcı oluverdiler. Niye kaçıyoruz?”

Beren Şahin

Kırılganlığın Gücü: Frida Kahlo

“Güzellik ve çirkinlik bir seraptır. Eninde sonunda herkes içinizi görür.”

Her şeyin tek bir doğruya indirgenmeye çalışıldığı bir çağda yaşıyoruz. Herkes aynı başarıya ulaşmalı, herkesin hedefleri aynı olmalı, güzellik ise herkesin yüzünde aynı görünmeli. Peki herkeste gördüğümüz bir şey ya da herkesin ulaşmak için çabaladığı hedef bizi ne kadar tatmin ediyor? Toplumdan ayrılmamak için çabalarken yok saydığımız benliğimiz, gizli kalmaya ne kadar dayanabilir?

Yüzyıllardır kadınlara, kırılmamaları gerektiği ve kusursuz olmaları öğütleniyor. Oysa hiçbir kadın kırılan yerlerini saklamak, “kusursuz” gibi muğlak bir kavrama indirgenmek zorunda değil. Fakat toplumların, durumu bu şekilde benimsemesi nedeniyle çoğu kadın bu duruma boyun eğiyor ve gerçekliğini süsleyerek gizlemeyi öğreniyor. Sonra bir gün, bir kadın ortaya çıkıyor. Vücudundaki onlarca kırığı, dağılmış kalbini saklamaya gerek duymuyor. Hastane yatağında yatarken, tavana asılan aynadan kırıklarla dolu vücuduna bakarak kendini resmeden bu kadın, **Frida Kahlo**.

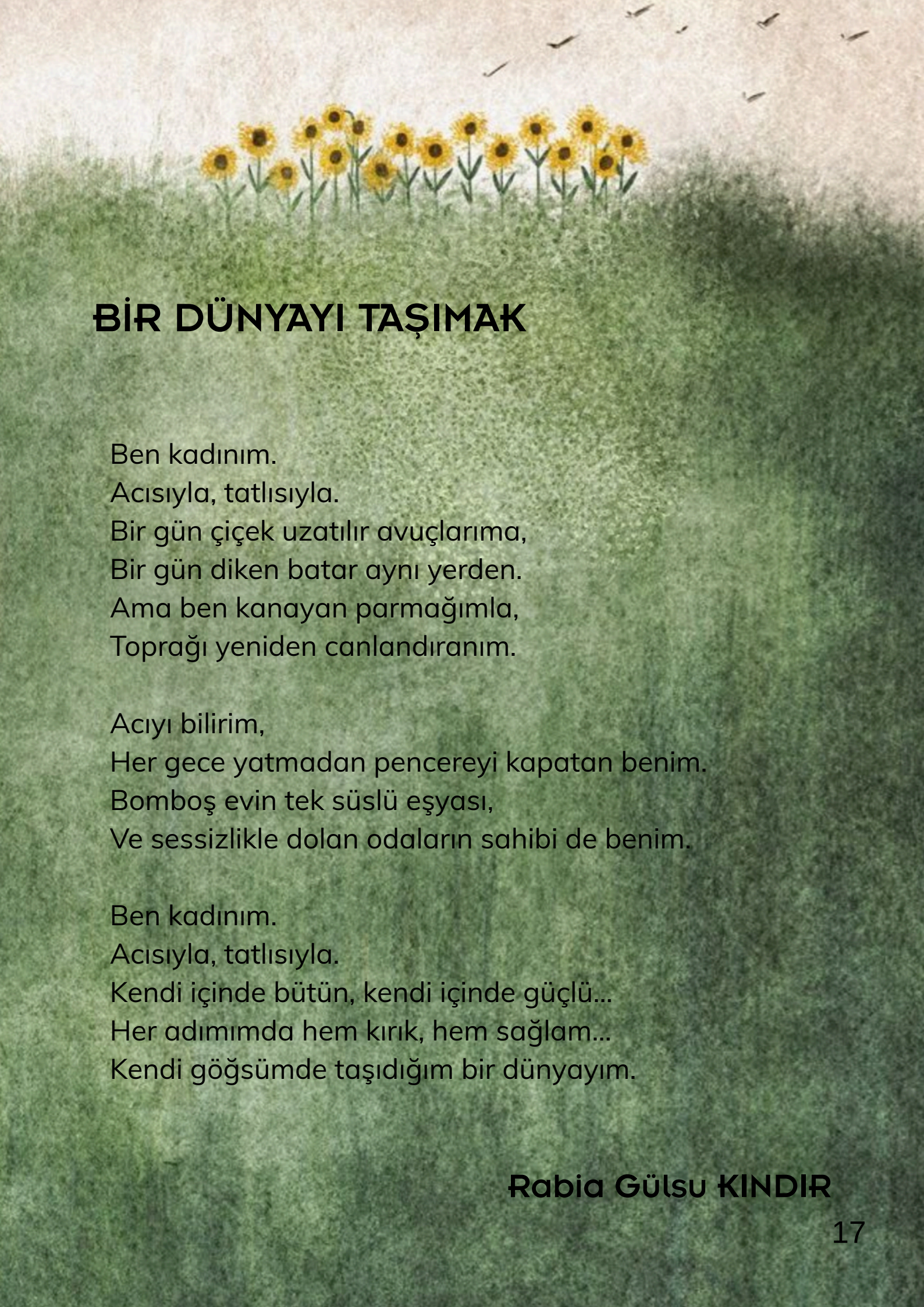

Frida, yaşadığı çağda ona öğretilenlere zıt olarak kırılganlığını, kusurlarını gizlemeye çalışmadı. Yaptığı tablolar her ne kadar canlı renklerden oluşsa da içeriklerinde hep bir acı yer alıyordu. Hayatı boyunca geçirdiği kaza ve ameliyatlar sonucu korseler ve kronik ağrıyla yaşadı. Yani aslında bakıldığında onun bedeni toplumun tanımladığı “kusursuz” kategorisine giremeyecekti. Bu durumda ya bedeninden kaçmayı seçecek ya da kendini bu şekilde kabullenip kendine ait bir kusursuzluk oluşturacaktı. Yatakta kaldığı süre boyunca elindeki tek model şansı aynadaki yansıması olduğu için de otoportreye yönelmiş oldu. Parçalanmış bedeninin çektiği acıları bazen kanayan, bazen ikiye bölünmüş, bazen de diken tasvirleriyle anlatmaya çalışmıştır. Çünkü onun için tek gerçekliği acıyken bunu gizlemeye çalışmak, belki de acısına ihanet etmek anlamına geliyordu.

Frida’nın yaptığı yalnızca kendi acılarını resmetmek değildi. Kırılganlığın saklanması gereken bir kusur olmadığını görünür kılmaktı. Kırılganlık, insan olmanın kaçınılmaz bir parçası. Bunu saklamaya çalıştığımızdaysa başkasının beklentisine göre yaşamaya başlamış oluruz. Başkalarının beklentileri bizi ne kadar yansıtabilir? Her insan, her karakter birbirinden farklıyken hepimizi tek kalıba sokmaya çalışmak aslında özgünlüğü kopyaya dönüştürmektir. Bu durumda içimizdeki topluma uymayan cevherlerimiz, yok olmaya mahkum bir şekilde zamanla silinip gidecektir. Herkesin gördüğü güzelliğin farklı olması sonucu çevremiz binlerce güzellikle sarılıyor.

Oysa baktığımız herkeste aynı şeyi görürsek çevremizdeki bu güzellikler canlı renklerini siyah ve beyaza bırakmış sayılmaz mı? Yaşadığı dönemdeki zarif, ölçülü ve kusursuz görünmesi beklenen mükemmel kadın imajına zıt olarak Frida, kaşlarını birleştirmiş, bıyığını gizlememiş, erkek takım elbisesiyle fotoğraf vermiş ve eşinin gölgesinde kalmayarak kendi kimliğini oluşturmuştur. Yani toplumun hoşuna gitmeyecek yanlarını saklamaya çalışmamıştır. Aslında Frida mükemmel kadın olmayı reddetmemiştir. O, “mükemmel” kavramını kendine göre uyarlayıp kendi mükemmelliğinde yaşamaya çalışmıştır. Kendi güzelliğini inşa etmiştir. Yani siyah ve beyazın yerine, topluma yeni bir renk kazandırmıştır.

Yüzyıllardır süren mesele belki de kusursuz olmak değil, kendimiz olabilmektir. Kırıklarımızı gizlemek yerine onları kabul ettiğimizde, bizim için belirlenen sınırları aşabiliriz. Çünkü insanı güçlü yapan şey dışarıdan görülen güzelliği, kusursuzluğu değil kırıldığı haliyle var olmayı başarabilmesidir. Bir kadını, daha doğrusu insanı belirlenen kusursuzluk kalıbına sığdıramayız. İçimizdeki milyonlarca renkle çeşit çeşit güzellik ortaya çıkarabiliriz. Kırıklarımızla, eksiklerimizle, farklarımızla var olmayı başardığımızda hayat siyah ve beyaz değil de kendi renklerimize bürünmeye başlar. Ve bu renkler bir araya geldiğinde ortaya eşsiz bir tablo çıkmış olur.

BİR DÜNYAYI TAŞIMAK

Ben kadınıım.
Acısıyla, tatlıısıyla.
Bir gün çiçek uzatılır avuçlarııma,
Bir gün diken batar aynı yerden.
Ama ben kanayan parmağıımla,
Toprağı yeniden canlandırırıım.

Acıyı bilirim,
Her gece yatmadan pencereyi kapatan benim.
Bomboş evin tek süslü eşyası,
Ve sessizlikle dolan odaların sahibi de benim.

Ben kadınıım.
Acısıyla, tatlıısıyla.
Kendi içinde bütün, kendi içinde güçlü...
Her adımımııda hem kırık, hem sağlam...
Kendi göğsümde taşıdığıım bir dünyayıım.

Rabia Gülsu KINDİR

YEŞERMİŞ ÖLÜLER

“BEN ÖYLE SANMIŞTIM.”

Umut öyle yüce bir yanılgıdır ki, kimse vazgeçmeye cesaret edemez. Herkes bilir yanılgı olduğunu, yanlışlık ve yalnızlık barındıran tehlikeli bir duygu olduğunu ama umutsuz insan neyden ibarettir ki?

İnsan bazen umutsuzluğa kapılır. Kapılmak. Yakalanmak. Hastalık gibi. Girdap gibi.

Sonra ise tüm korkaklığıyla umut eder. Etmek. Üretmek. Sanmak. Zannetmek. Yoktan var etmek.

Umut, güçlü bir duygudur ve insan benliğinde varlığı da yokluğu da gerçek felaketlere yol açabilir. Varlıkları yokluğunun ağırlığındandır, yoklukları ise bir daha varlığını getiremez.

Umuda en çok sarılan insanlar umutsuz insanlardır, bir kere umutsuzluk bünyeye zuhur etmişse bir daha o insanı kimse kurtaramaz. Ancak zannetmenin yanılgısına düşüp her şeyi çok sonra anlayan biri de kurtulabilir mi, meçhuldür.

Fazla umut beraberinde gözleri kör eder, akıl neye uğradığını şaşırır. İnsan bir bilinmez ihtimal uğruna canını verir bazen. İçindeki o “belki” sesi ne kadar kısık söylenirse söylensin, kulakları o sestən başka tüm seslere kapalı hale gelir. Sürecin ilerleyişi değişir ancak sonuç hep ölümdür. İnsan bedeni için ölüm nasıl kaçınılmazsa, insan ruhu için de umut kaçınılmazdır. Umut öldürür. Her gün yaşatarak öldürür. İdam günü geldiğinde ise çok güzel bir rüyadan uyanırız.

“Ben öyle sanmıştım.”

Umutsuzluk gözü açar, kulakları iyileştirir, akıl sağlar. Ancak kalp körelir. Dil tutulur çünkü söylemeye degecek bir şey kalmamıştır. İnsan her şeyin farkındadır. Gerçekleri başucuna koyup bir yatağa uzanır, ömür boyu kalkamaz zanneder. Aksine, kalkar. Kalkar ve yollara düşer. Boynunu bükerek terk-i diyar eder. Umutsuzluk öldürerek yaşatır.

Solmuş umutları karşılaştır yeşermiş ölümlerle.

Göreceksin, hiçbir fark yok aralarında.

Nurullah Genç'in Rüveyda şiirindeki "at" metaforu belki de umutların solması hakkında yazılabilecek her şeyi çoktan aktarmıştır. Dizeler boyu zamansız, mekânız nefese doğru koşup duran o alaca at; bir gün ansızın vurulur.

"At vuruldu, içim paramparça Rüveyda."

Kim vurdu, nerede vurdu, at yaşamaya devam edebildi mi?

Önemsiz. At vuruldu. Büyü bozuldu. Ümit yitti. Artık yapılması gereken tek şey bırakmaktı, bırakıp gitmek.

Öyle de yaptı.

"Hatıra kalsın diye bırakır da ruhumu;

**Mahzun bir derviş gibi boyun bükerek,
giderim."**

HURİYEÇİL

Anadolu'nun Sessiz Hafızası

Oyaların Dili

Kadınlar, yüzyıllar boyunca duygularını yüksek sesle dile getirmekten yoksun bırakıldıkları her anda sessizliklerini iğneyle konuşturdular. Onlar için susmak bir kabulleniş olmadı. Sesleri başka bir anlatım biçiminde yeniden hayat buldu. Kalplerinde hissettikleri her duygu, bir ilmekte yeniden var oldu.

Oyaların ucunda saklı bir sitem, işlemelerin kenarında gizli bir umut yarattılar. Çünkü ne kadar bastırılmaya ve silinmeye çalışılsalar da aslında yaratmak, en başından beri onlara ait bir zanaattı.

Bugünse duygularını dile getirmekten, yüksekçe bağırmaktan çekinmeyen kadınlar olarak onların hatıralarına yeniden sayfalarımızda yer verdik.

Üzüm oyası, tatlı dil ve güler yüzün simgesiydi. Ömür boyu mutluluk vermesi ve huzuru diri tutması adına kayınvalide bohçalarına konurdu.

Biber oyası, tatsızlığı ve acıyı simgelerdi. Evliliğinden, yaşantısından memnun olmayan gelinler, durumu ailelerine anlatmak için biber oyası kullanırlardı. Kötü niyetleri çağırması adına da gelin bohçalarında kullanılması tercih edilmezdi.

Genevir oyası, ağırbaşlılığı simgelerdi. Bu yüzden oğullarını yeni evlendiren kayınvalideler tarafından sıkça kullanılırdı.

Sarmaşık oyası, sevgi, muhabbet ve bağlılık simgesiydi. Gelin ve kayınvalide arasındaki bağı diri tutması adına kayınvalide bohçalarına konurdu.

Elma oyası, baharı, sevinç ve müjdeyi temsil ederdi. Bebek bekleyen kadınlar, müjdeyi çevresindeki insanlara elma oyalı hediyeler işleyerek verirdi.

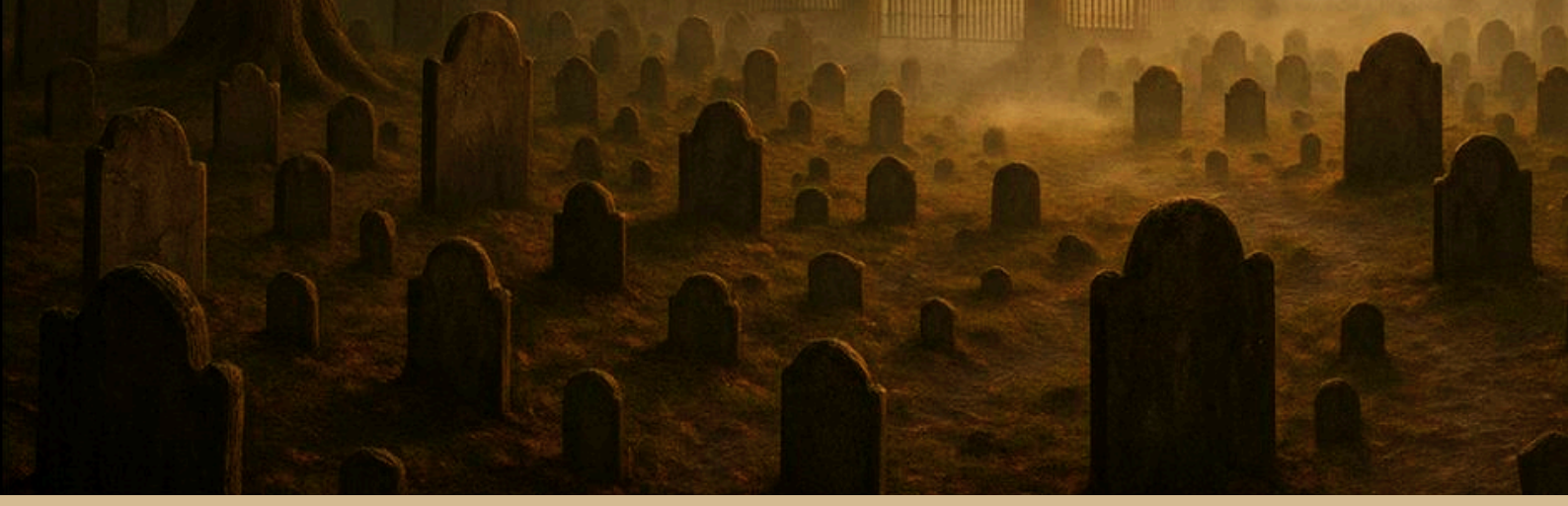
Asker oyası, eşi veya oğlu askerde olan kadınlar tarafından kullanılırdı. Böylece çevresindeki insanlar asker yolu gözleyen bu kadınlara daha nezaket ve özenle yaklaşırlardı.

Karanfil oyası, güzellik, hoşluk ve memnuniyeti ifade ederdi. Çok sevilen, aradaki muhabbetin uzun olmasının istendiği dostlara verilen hediyelerde kullanılırdı.

Kızılçık oyası, hayatından memnun görünen fakat derdini sesli ifade edemeyen kadınlar tarafından etrafındaki insanlara acısını anlatmak için kullanılırdı.

Bugün bu işlemler, geçmişin suskunluğunu aşan bir umudu taşır. Kadınların sesinin aslında hiç yok edilemediğini, her ilmekle çoğalarak geleceğe aktarıldığını hatırlatır.

UMUT MEZARLIĞI

Küçük bir umuttu, güneşi sabaha doğuran,
Bir inançtı belki, gecelere kâbuslar kaçıran.
İçimde büyüdükçe karanlığı susturan,
Yaralı kalbime yeniden hayat dolduran.

Yarınlara korkusuz bakardım o günlerde,
Kalbim ilk kez bu kadar kendine güvenirdi.
“Bu defa yarım kalmaz” derdim içimden,
Çünkü umut dediğin şey insana iyi gelirdi.

Sonra bir kara kış indi ansızın geceme,
Bir sessizlik saplandı en derin yerime.
Ne büyük sözler vardı ne de bir parça öfke,
Umudun mezarını kazdım kendi elimle.

Şimdi içimde yıkılmış bir şehir var,
Duvarları çatlamış, sokakları mezar.
Anladım; insanı kanatmaz yalnız insanlar,
İnsanı en çok yıkan, umut dolu yarınlar.

Aslıhan Ülkü TOPAY

ÜMİT TÖRENİ

Ümit yiterse ne kalır kalpten?

Geriye, bırakılır ihtişamlı bir tören.

Törende ağlar yalnızlık içinde ölen.

Bir dizi insan, vazgeçmiş ümitten.

Nasıl yaşarlar böyle karamsar ve ıssız?

Nefesleri nasıl batmaz ciğerlerine ansız?

Ümitle canlanır dünyadaki en büyük cansız.

Biz törenlerde ağlayan, en derin yasız.

Biliriz çünkü; nedir hayalden arta kalan,

Nedir yaşamı böylesine anlamlı kılan.

Toprağın altında kalbini yerken yılan;

Anlarsın; küçük hayaller kadar, koca hayatlar da yalan.

HURİYE ÇİL

Cepheden Kalbe: Kurtuluş Savaşı'nın Görünmez Kahramanları

Kurtuluş Savaşı yalnızca cephelerde kazanılmadı. O zafer, sırtında mermi taşıyan kadınların, çocuğunu ardında bırakıp vatanı için yola çıkan annelerin, kalbi korkuyla değil umutla atan genç kızların omuzlarında yükseldi. Kadınlar o günlerde sadece eş, anne ya da evin bekçisi değildi; cephede savaşılan asker, cephe gerisinde lojistikçi, hemşire, haberci ve direnişin sessiz mimarlarıydı. Onlar, toprağın altına gömülen her korkunun yerine özgürlüğü yeşerten ellerdi.

Kara Fatma:

Asıl adı Fatma Seher olan Kara Fatma, erkek egemen bir savaş düzeninde “ben buradayım” diyerek tarih sahnesine çıktı. Kendi müfrezesini kurdu, baskınlara katıldı, keşif yaptı, düşman hatlarına sızdı. Defalarca yaralandı, esir düştü ama hiçbir zaman teslim olmadı. Cephede yalnızca silah kullanmadı; askerlerin moralini yükseltti, korkuya karşı direnci örgütledi. Üniforması yoktu belki ama yüreğinde bir ordunun gücü vardı. Kara Fatma, kadınların savaşta yalnızca destek değil, doğrudan özne olduğunu tüm dünyaya gösterdi.

Nene Hatun:

Nene Hatun'un hikâyesi Kurtuluş Savaşı ruhunun köküdür. Aziziye Tabyası'na koşarken ne yaşı ne yorgunluğu düşündü. Elinde baltasıyla, yüreğinde vatan sevgisiyle yürüdü. Soğuk iliklere kadar işlerken onun içini yakan asıl şey, toprağın elden gitme ihtimaliydi. Nene Hatun, bir annenin evladını korur gibi vatanını koruyuşunun sembolü oldu. O gün orada sadece bir tabya değil, bir milletin onuru savunuldu.

Şerife Bacı:

Şerife Bacı, Kastamonu'dan İnebolu'ya cephane taşırken kışın ortasında donarak şehit düştü. Ama onu tarihe kazıyan şey sadece fedakârlığı değil, son anındaki seçimiydi. Bebeğini değil, mermileri örtüyle sardı. Çünkü biliyordu: O mermiler cepheye ulaşmazsa, binlerce bebeğin geleceği karanlığa gömülecekti. Kendi bedenini soğuğa teslim ederken vatanın geleceğini sıcak tutmayı seçti.

Halide Edip Adıvar:

Halide Edip, meydanlarda konuştu, halkı uyandırdı, direnişe çağırdı. Sözleriyle kitleleri ayağa kaldırdı. Cephede hemşire oldu, yaralı askerlerin başında sabahladı. Kalemikle mücadele etti, yazılarıyla işgalin karşısında durdu. O, savaşın yalnızca silahla değil fikirle de kazanıldığını gösterdi. Bir milletin hafızasını diri tutan cümleleriyle, direnişi geleceğe taşıdı.

Tayyar Rahmiye:

“Tayyar” lakabını boşuna almadı. Siperden siper atlayan, askerleri peşinden sürükleyen bir öncüydü. En önde koştu, geri çekilmeyi bilmedi. “Ben düşersem arkamdan gelin” diyerek şehadete yürüdü. Onun cesareti bulaşıcıydı; korkuyu dağıtan bir ateş gibiydi. Tayyar Rahmiye, kadın bedenine hiçbir yükün ağır gelmeyeceğinin timsaliydi.

Nezahat Onbaşı:

Nezahat Onbaşı, daha çocuk yaşta savaşın ortasına düştü. Üniforması bedenine büyük, sorumluluğu yüreğine ağırdı. Babasıyla birlikte cephedeydi. Askerlere moral verdi. O yaşta büyümek zorunda kalan bir çocuğun değil; bir milletin geleceğini sırtlanan bir kahramanın hikâyesiydi onunki.

Ve burada ismini anmadığım, görünmez onlarca kahraman Türk kadını bu vatan için canını hiçe saydı, milletin istikbalini her şeyin önüne koydu ve ülkenin bugünlere gelmesinde en büyük imzaları attılar.

Ve bizler, bugün İstiklal Marşı'nı okurken sadece bir şiir okumuyoruz. Bir milletin gözyaşını, kanını, duasını, fedakârlığını dile getiriyoruz. Unutmamalıyız ki o marşın her dizesinde kahraman Türk kadınların izi vardır.

“Korkma!” diye başlayan o ses, cepheye yürüyen Nene Hatun'un adımlarında yankılanır.

“Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak” derken, Şerife Bacı'nın mermilere örttüğü örtü dalgalanır.

“Hakkıdır Hak'a tapan milletimin istiklal” dizesinde Halide Edip'in meydanlarda haykıran sesi duyulur.

O marşın ritminde Kara Fatma'nın adımları, Tayyar Rahmiye'nin atılımı, Nezahat Onbaşı'nın çocuk kalbi çarpar, adı bilinmeyen onlarca kadının sessiz haykırıları saklanır.

Bu vatan yalnızca silahla değil, kadınlar ve erkeklerin bir olmuş yüreğiyle kurtarıldı. Bu topraklar yalnızca asker postasıyla değil, anaların gözyaşıyla mühürlendi. Özgürlük yalnızca cephede değil, evlerde, yollarda, soğuk gecelerde, sessiz fedakârlıklarda kazanıldı. Ve bugün burada nefes alabiliyorsak, başımız dik yürüyebiliyorsak, şanlı bayrağımıza bakarken gurur duyuyorsak; bilmeliyiz ki bu gururun içinde kadınların da görünmeyen ama silinmeyen imzası vardır. Çünkü Kurtuluş Savaşı, yalnızca erkeklerin savaşı değil; **bir milletin, kadınlarıyla birlikte yazdığı unutulmaz bir onur destanıdır.**

Aslıhan Ülkü Topay

HZ. FATİMA

İndirildi alemlere rahmet olarak
İki cihan serveri peygamberimiz
Mukaddesatıyla tüm hayatımızı sarıp sarmalayarak
Açıldı ahiret yurdundan bir sayfa tertemiz

Örnektir hayatı tüm aleme
Kıymetli evladı Hz. Fatıma
Kainat kitabından örnek bir numune
Ahir zamanda en güzel bir yansıma

Örnek bir eş, evlat, anne
Hayatının hisselerinden buluyoruz birer sahne
Yaşantısından almalı dersleri tane tane
Ahir zaman gençleri gitmeli izinden acizane

Hayatını düstur edersek yaşantımıza
Mutlu aile saadetine kavuşmak için
En güzel nimetler çıkacak karşımıza
Ahiret azığımız olmasın niçin

ZEYNEP YARDIMCI

DİL SUSAR, BEDEN HATIRLAR:

Psikosomatik Bozukluklar ve Bastırılmış Duygular

İnsan çoğu zaman konuşamadığını bedenine bırakır. Söylenmeyen sözler, bastırılan öfke, dile gelmeyen kırgınlıklar, gizlenen gözyaşları... Bir süre zihinde kalan, daha sonra zihni aşıp bedende dolanıp duran o çaresizlikler... İnsan yalnızca düşünen değil, aynı zamanda hissedendir. Duygular yok sayıldığında kaybolmazlar. Yalnızca yer değiştirirler. Bazen durup dururken akan yaşlar, bazen midede bitmeyen bir ağrı, bazen de sebepsiz yorgunluklar.

Psikosomatik bozuklukların tam da ortaya çıktığı noktadır bu. Kelimelere dökülmeyen duyguların bedende konuşmasıdır. Dışarıdan bakıldığında “hiçbir şey” gibi görünen ama bedenin attığı sessiz çığlıklardır. Modern yaşam insanlara bunu öğretir. Çoğumuz küçüklükten itibaren bazı duyguları “uygunsuz” olarak bilir ve böyle büyürüz. Öfke ayıptır, kırgınlık ise zayıflık. “Erkekler ağlamaz, kadınlar da yüksek sesle kahkaha atamaz.” İnsan böyle ortamda büyüdüğünde fark etmeden içinde yük biriktirir. Hissettiklerini açıkça ifade etmeyi değil, itmeyi öğrenir.

Bastırılmış duyguların bedene yansıması çoğu zaman yavaş yavaş ilerler. İlk önce kendini küçük sinyallerle belli eder. Bazen uykusuzlukla başlar, bazen nedeni bilinmeyen yorgunlukla, bazen de sebepsiz öfkeler ile. Zamanla mide krampları, kas ağrıları, nefes darlığı gibi belirtiler ortaya çıkabilir. Bu noktada bedenin verdiği mesajı duymak zorlaşır çünkü insan bu semptomları fiziksel bir problem olarak görmeye alışkındır. Aslında bazen bedenin taşıdığı şey hastalıktan çok bir hikayedir.

Psikosomatik belirtiler yaşayan insanların çoğu zaman ortak bir özelliği vardır: duygularını tanımlamakta zorlanmak. Kişi üzgün olduğunu, kırıldığını ya da öfkeli olduğunu fark etmeyebilir; yalnızca bedeninde bir ağırlık hisseder. Çünkü duygular yıllarca bastırıldığında insan onları tanımayı da unutur. Beden ise bu unutilan duyguların saklandığı bir arşiv gibi çalışır. Her bastırılan deneyim, her söylenmeyen cümle bir yerde kayıt altına alınır.

Beden dili oldukça ilginçtir, zihin sustuğunda beden konuşmaya başlar. Her psikolojik belirti fiziksel kökenli değildir ama bazen bedenin taşıdığı yük de yalnızca fiziksel değildir. Bastırılmış duyguların ise en tehlikeli tarafı insanı kendinden uzaklaştırmasıdır. Duygularını sürekli bastıran kişi, kendine yabancılaşır. Ne hissettiğini bilmez, bedeninin dilinden anlamaz. Söylenmeyen her şey bir ağrıya, bir yorgunluğa dönüşerek kendini anlatmaya çalışır.

İnsan duygularını ve bedenini tanımaya başladığında her şey daha da kolaylaşır. Beden sinyal gönderir, duygular ifade edildiğinde, kırgınlıklar kabul edildiğinde ise iç dünyamızda daha geniş bir alan açılır. Eğer bedenimize yeterli kelimeleri vermezsek, o da kendine yeni bir dil bulur. Gönderdiği sinyallerle kendini anlatır: Bazen bir çarpıntı, bazen ağrı. Ve belki de insanın iyileşmesi yalnızca bedenini tedavi etmekle değil, duygularının sesini duymakla başlar. Çünkü bazen iyileşmek, gerçekten ne hissettiğini o an fark etmektir.

“İnsan bedeni, ruhun görünür hâle gelmiş biçimidir.” -Wilhelm Reich

Sudem ÇOPIUR

Bir Kadının Kalbinden Ataerkil Dünyaya

Yüzyıllardır duymadan işittiğimiz birkaç cümle sıralayacağım size: Kadın, çocuğuna bakar. Kadın, yemek yapar. Kadın, evi çekip çevirir. Kadın, eşini mutlu etmek zorundadır. Ve bunun gibi “kadın” ile başlayan yüzlerce cümle...

Eminim kendi ailenizde duymasanız bile; yaşadığınız toplumda bu cümlelerin yankısına mutlaka kulak vermişsinizdir. Çünkü ataerkil toplumlar, haddi olmayan bir rahatlıkla kadını yük taşıyan bir varlığa dönüştürür.

Peki kimdir kadın?

Doğduğunuzda sizi ilk kucağına alan, açlığını kendi bedeninden doyuran, gecenin en karanlık saatlerinde ateşiniz düşsün diye gözünü kırpmadan başınızda bekleyen kişi kadın değil midir? Evinizi yalnızca eşyalarla değil, sevgiyle dolduran; sessizce yorgunluğunu saklayıp size gülümseyen kişi değil midir kadın? Sizi hayata hazırlayan, düşerken tutan, kalkarken cesaret veren kişi değil midir?

Peki o zaman...

Neden bir evin kapısından içeri girildiğinde, bütün yükler kadının omuzlarına bırakılır? Neden sevgi ortak olunca güzel, sorumluluk kadına kalınca normal sayılır?

Ve acı olan şu ki...

Bunu yapan sadece erkekler değildir.

Bazen bir anne oğluna “yorma kendini” derken kızına “idare et” demeyi öğretir.

Bazen bir kadın, başka bir kadının omzuna “iyi eş olma” yükünü bırakır.

Bazen komşu, akraba, çevre; kadını susmaya alıştırır. Bazen sosyal medya, kusursuz anneler ve bitmeyen enerjilerle kadını yetersizlik duygusuna boğar.

Bir ilişkide sorun çıktığında ilk sorgulanan yine kadındır.

“Daha mı az sevdin?”

“Yeterince fedakâr olmadın mı?”

“Biraz daha sabretsen olmaz mıydı?”

Kimse “Neden birlikte taşımadınız?” diye sormaz. Kimse “Bu yük tek kişiye ağır değil mi?” demek istemez.

Kadın susar. Çünkü susması öğretilmiştir.

Katlanması erdem sanılmıştır. Ağlaması zayıflık, yorulması ayıp sayılmıştır.

Kadını “her şeye yeten kahraman” gibi anlatmak da başka bir yaradır. Çünkü bu övgü, onun yorulma hakkını elinden alır. “Sen güçlüsün” diyerek yalnız bırakır. “Sen yaparsın” diyerek yükü artırır. Oysa kadın kahraman olmak zorunda değildir. Kadın insan olmak ister. Sevilmek ister. Anlaşılmak ister. Omuz omuza yürümek ister, tek başına taşımak değil.

Ve belki de artık şunu söylemenin zamanı gelmiştir: Bir ev, kadının içine attıklarıyla ayakta kalmamalı. Bir ilişki, kadının tükenişi üzerine kurulmamalı. Bir toplum, kadının fedakârlığıyla var olmamalı.

Çünkü kadın, sadece bir rol değildir.

Kadın, bir görev listesi değildir.

Kadın, bir evin görünmez işçisi hiç değildir.

Kadın; hayalleri olan bir ruhtur.

Kırıldığında içine gömen değil, onarılmayı hak eden bir kalptir. Sevdğinde sonuna kadar veren ama karşılığında da saygı bekleyen bir insandır.

Bir kadının omuzlarındaki yük hafiflediğinde, sadece kadın değil; bir ev rahatlar, bir çocuk huzur bulur, bir toplum nefes alır.

Belki de gerçek değişim, şuradan başlar:

Kadına “dayan” demeyi bırakıp “yanındayım” demekten.

Kadına “idare et” demek yerine “birlikte çözeriz” demekten.

Kadına “sen yaparsın” demek yerine “beraber yapalım” diyebilmekten.

Bu değişimi kabullenmeyen, kadına hak ettiği değeri vermeyen her insan ve her toplum, günün sonunda solmuş bahçelerle yüzleşmeye mahkumdur.

Aslıhan Ülkü TOPAY

Dizilerde geçen komedi unsurları bize çoğu zaman kahkahanın arkasına saklanmış hakikatler anlatır. Parlak ofis ışıkları, hastane koridorları ya da karakol masaları arasında dolaşan bu hikâyeler yalnızca absürt olay örgüleriyle değil gündelik hayatın görünmez eşitsizliklerini ifşa etme biçimleriyle de dikkat çeker. Özellikle kadın karakterler, komedinin ritmi içinde çoğu zaman ciddiye alınmayan ama tam da bu yüzden daha keskin görünen bir mücadeleyi taşırlar. Yeterli görünmenin değil, “fazla” görünmemenin savaşını...

Brooklyn Nine-Nine’in idealist dedektifi Amy Santiago, disiplinle örülmüş bir hayatın temsilidir. Planları cetvelle çizilmiş gibidir, dosyaları kusursuz, hazırlıkları eksiksizdir. Operasyonlara yalnızca fiziksel olarak değil zihinsel olarak da tam teçhizatlı katılır. Erkek meslektaşlarında aynı özellikler profesyonellik ve iş ahlakı olarak alkışlanırken Amy’nin titizliği çoğu zaman “takıntı”, hırsı “aşırılık”, rekabeti ise “itici” bulunur. Sitcom’un neşeli temposu içinde bu etiketler espri malzemesine dönüşür fakat alt metinde işleyen şey tanıdaktır: Başarılı bir kadının başarısının karakter kusuru gibi sunulması.

Üç erkek kardeşle büyüyen Amy, çocukluğundan itibaren görünür olabilmek için daha yüksek sesle değil daha yüksek başarıyla konuşmayı öğrenmiştir. Yetersizlik duygusunu bir tür yakıt gibi kullanır. Kendisini bulunduğu her odanın en hazır, en çalışkan, en bilgili kişisi olmaya zorlar. Kaptanlık hedefi onun için yalnızca bir rütbe değil varlığının meşruiyetidir.

Ancak önündeki engel yalnızca sınavlar değildir. Erkek egemen polis kültürü, liderliğin hâlâ “erkeklikle” özdeşleştirilmesi ve kadınların yönetimde “zayıf” kalacağına dair köklü önyargılar, Amy’nin her adımına görünmez bir ağırlık bağlar. O her zaman en hazırlıklı olandır fakat yine de en çok kendini kanıtlamak zorunda hisseden de odur.

Scrubs’ın deli dolu ama kırılğan doktoru Elliot Reid ise mesleğinin başında, beyaz önlüğünün içinde ciddiye alınmayı bekleyen genç bir asistandır. İlk yıllarında tıbbi bilgi kadar, otoriteyle nasıl konuşacağını ve görünmez önyargılarla nasıl baş edeceğini öğrenir. Erkek doktorlar hata yaptığında bu “deneyim kazanmak” olarak yorumlanırken, Elliot ve diğer kadın asistanlar aynı hatayı yaptığında “yetersizlik” damgası hızla yapıştırılır. Hata, erkekler için sürecin parçasıyken kadınlar için karakterin kanıtı sayılır.

Elliot, yalnızca cinsiyetinden dolayı hastane içinde çoğu zaman hemşire zannedilir, adını duyan hastalar karşılarında bir erkek doktor bekler. Onun cinsiyeti, diplomasından önce odaya girer. Bu nedenle iyi bir doktor olduğunu kanıtlama çabası tıbbi yetkinliğinin önüne geçer. Üstelik empatik, hassas ve duygusal oluşu -ki aslında insan hayatına dokunan bir meslek için güçlü niteliklerdir- meslektaşları tarafından zayıflık gibi görülür. Hastalarıyla bağ kurduğu her an “fazla duygusal” olmakla suçlanır. Böylece karakteri bir avantaj olabileceği yerde bir savunma pozisyonuna dönüşür. Elliot hem hekimliğini hem de cinsiyetini aynı anda ifade etmek zorunda kalmışken bulur kendisini.

The Office’in üst düzey yöneticisi Jan Levinson ise bambaşka bir cephede savaşıyor: Yönetim katında. Disiplinli, kontrol sahibi ve talepkâr bir liderdir. Erkek yöneticilerde “karizma” ve “güçlü duruş” olarak övülen bu özellikler, Jan söz konusu olduğunda “soğukluk”, “huysuzluk” ve “zor kadın” etiketlerine evrilir. Sitcom’un absürt mizahı içinde Jan çoğu zaman abartılı bir figür gibi sunulsa da onun hikâyesi kadın lider paradoksunun kristalize olmuş hâlidir: Hem güçlü olacak hem yumuşak hem kararlı olacak hem de kimseyi rahatsız etmeyecek.

Aynı konumdaki erkek yöneticilerin hataları kolaylıkla tolere edilir, hatta kimi zaman mizah unsuru olarak işlenir. Jan’ın hataları ise büyütülerek bir karakter sorunu olarak ele alınır. Sıklıkla özel hayatı üzerinden yargılanır, kararları kişisel zaaf gibi gösterilir. Kadın yöneticilerden beklenen imkânsız denge, hem sert hem şefkatli hem mesafeli hem ulaşılabilir olma zorunluluğu, Jan’i psikolojik olarak aşındıran yıpratıcı bir kariyer sürecine sürükler.

Bu üç karakter, farklı mekânlarda ve farklı tonlarda anlatılan hikâyelerin içinden seslenir. Biri karakolda, biri hastanede, diğeri plazanın cam duvarları arasında ama hepsi aynı görünmez terazide tartılır. Sitcomlar bize, güldürürken kadın olmanın çoğu zaman bir performans hâline getirildiğini de gösterir. Yeterince ciddi ama fazla ciddi değil, yeterince hırslı ama fazla hırslı değil, yeterince duygusal ama asla “fazla” değil.

Beren Şahin

Orkide: Zarafetin Çiçeğe Dönüşmüş Hâli

Doğada bazı çiçekler vardır; sadece güzel görünmez, aynı zamanda bir ruh taşır. Orkide de onlardan biridir. İnce yaprakları, asil duruşu ve dikkat çekmeden büyüleyen cazibesiyle orkide, yüzyıllardır kadınlıkla özdeşleştirilen en güçlü sembollerden biri olmuştur.

Orkide, ilk bakışta narin görünür. Oysa kökleriyle hayata sıkı sıkıya tutunan, zorlu koşullarda bile açabilen dayanıklı bir çiçektir. Tıpkı kadınlar gibi... Yumuşak bir zarafetin içinde saklı büyük bir güç barındırır. Bu yüzden orkide, sadece estetik bir çiçek değil; dişil enerjinin, içsel direncin ve kendine güvenen bir güzelliğin simgesidir.

Ancak orkideyi özel kılan yalnızca sembolik anlamı değil, doğadaki yaşam biçimidir. Çoğu orkide türü, sıradan topraklarda yetişmez. Tropikal ormanlarda ağaç gövdelerine tutunarak, kayaların üzerinde ya da havadaki nemle beslenerek yaşamını sürdürür. Bu yönüyle orkide, “köksüz” değil; tam aksine farklı yüzeylerde bile tutunmayı bilen bir uyum ustasıdır.

Tarih boyunca farklı kültürlerde orkide; doğurganlık, çekicilik, asalet ve ruhsal dengeyle ilişkilendirilmiştir. Modern dünyada ise anlamı daha da derinleşir: Kendi değerini bilen, kırılğanlığını saklamayan ama gücünden vazgeçmeyen kadınların sembolü hâline gelir.

Belki de bu yüzden orkideye baktığımızda sadece bir çiçek görmeyiz. Bir duruş görürüz. Sessiz ama etkileyici. Nazik ama sarsılmaz. Göz alıcı ama asla gösterişe ihtiyaç duymayan... Tıpkı varoluşunu kendi şartlarında büyüten kadınlar gibi.

Aslıhan Ülkü Topay

Hayalin Sesi Umudun İnadı

"Kadınlar hayal kurar. Ama çoğu zaman o hayali gerçekleştirmek için önce izin almaları beklenir."

Günümüz dünyasında kadın olmak hala çoğu zaman bir denge meselesidir. Hayal kurarken gerçekliği, özgürlük isterken beklentileri, umut ederken sınırları hesaba katmak zorunda kalmak...

Amerikan İç Savaşı'nın gölgesinde, maddi zorluklar içinde yaşayan bir evde bir anne ve dört kız kardeş-Meg, Jo, Beth ve Amy-tam da bu gerilimin içinde büyür. Babaları savaşta olduğu için evdeki duygusal ve ekonomik yük kadınların omuzlarındadır.

'Little Women', bu başlangıç noktasından kadınların hayallerini romantize etmeden, gündelik hayatın içinden ve kırılğan ama kararlı bir yerden anlatır. Ne masalsı bir başarı hikayesi sunar ne de büyük bir devrim anlatısı... Bunun yerine, umut etmenin bazen yazmaya devam etmek, bazen bir yuva kurmak, bazen de sadece iyi kalabilmek olduğunu gösterir.

En büyük kardeş Meg, yoksulluğun utancını en çok hisseden kişidir. Güzel kıyafetler giymek, zarif davetlere katılmak, 'eksik görünmemek' ister. Onun hayali ilk bakışta sade görünür: evlilik, düzenli bir hayat, saygı...

Fakat Meg'in arzusu yüzeysel değildir. O aslında sınıfsal kırılğanlığı onarmaya çalışır. Kadınların ekonomik olarak ne kadar savunmasız olduğunu bilir. Bu nedenle seçtiği hayat, romantik bir teslimiyet değil, bilinçli bir tercihtir.

Meg'in umudu; sevgi içinde, kendi değerini yitirmeden bir yaşam kurabilmektir.

İkinci kardeş Jo, hikayenin merkezindeki en asi sestir. Yazmak ister. Sadece bir hobi olarak değil; meslek olarak, kimlik olarak, bağımsızlık olarak.

Jo için mesele evlenip evlenmemek değildir. Mesele, kendi emeğiyle ayakta kalabilmektir.

Dönemin yayıncıları ondan hala 'ahlaklı', daha 'kadınca' hikayeler ister. Hayalini küçültmeye çalışırlar. Fakat Jo'nun umudu romantik bir beklenti değil, üretmeye devam etme kararlılığıdır.

Jo bize şunu hatırlatır, kadınların hayali çoğu zaman önce ciddiye alınmak ister.

Üçüncü kardeş Beth, en kırılgan ama en saf olandır. Büyük idealleri yoktur. Müzik çalar, ailesini sever ve huzur ister. Beth'in varlığı şunu söyler, her umut yüksek sesli değildir.

Onun hayali dünyayı değiştirmek değil; sevdiklerinin yanına kalabilmektir. Film, bu sade arzuyu küçümsemez. Tam aksine, kadınların görünmeyen emeğini ve duygusal yükünü Beth üzerinden görürüz kılar.

En küçük kardeş Amy, sanatçı olmak ister. Ama diğerlerinden farklı olarak sistemin sınırlarını çok erken fark eder. Kadınların ekonomik olarak bir erkeğe bağılı olmadan ayakta kalmasının ne kadar zor olduğunu açıkça dile getirir. Amy'nin umudu romantik değil, hesaplıdır. Hayal kurar ama güç dengelerini göz ardı etmez.

Onun karakteri, kadınların bazen hayallerini koruyabilmek için stratejik düşünmek zorunda kaldığını gösterir.

Marmee karakteri, evin omurgasıdır.

Kızlarına sürekli şu mesajı verir; "Öfke duyabilirsin ama o öfkenin seni yönetmesine izin verme."

Otoriter değildir, yön göstericidir. Kızlarının farklı hayallerine alan açar. Film burada anneliği fedakarlık klişesinden çıkarıp bilinçli bir rehberliği dönüştürür.

Little Women, dört kız kardeşi karşı karşıya getirmez. Onları yarıştırmaz. Aksine, kadınlığın tek bir başarı ölçütüne indirgenemeyeceğini savunur.

Bir kadın kariyer ister.

Bir kadın aile kurmak ister.

Bir kadın sanat üretmek ister.

Bir kadın sadece huzur ister.

Hiçbiri diğerinden daha az 'güçlü' değildir.

RABIA GÜLSU KINDIR

KADINLAR ÜLKESİ

Bazen bazı romanlar var olan dünyayı anlatmak yerine “Ya başka türlü olsaydı?” diye sormayı dener. Kadınlar Ülkesi tam da bu sorunun peşinden giden bir metin. Büyük olaylar, dramatik kırılmalar ya da kişisel trajediler yerine başlı başına bir düzen öneriyor: Sadece kadınların yaşadığı, savaşın ve rekabetin olmadığı, çocukların kolektif biçimde büyütüldüğü bir toplum.

Roman, üç erkek kâşifin bu izole ülkeye ulaşmasıyla başlar. Hikâyeyi onların gözünden okuruz. İlk temas anı bile bakış açısının ne kadar belirleyici olduğunu gösterir. Erkekler bu toplumu ya egzotik bir merak unsuru ya da “medenileştirilmesi gereken” bir yer olarak görmeye eğilimlidir. Ancak adım attıkları her yeni deneyim, kendi varsayımlarını sorgulamalarına neden olur.

Kadınlar Ülkesinde annelik kutsal ama daraltıcı değildir, çocuk yetiştirmek bireysel bir yük değil, toplumsal bir sorumluluktur. Eğitim herkes için erişilebilirdir. Üretim düzeni rekabet yerine verimlilik ve iş birliği üzerine kuruludur. Romanın asıl gerilimi de burada başlar. Bu düzen gerçekten “doğal” mıdır, yoksa bizim alıştığımız düzen mi sorgulanmalıdır?

ParagraGilman, anlatıyı bilinçli olarak sakın bir akışta ilerletir. Büyük çatışmalar yerine kültürel çarpışmaları temelde ele almayı seçer. Erkek karakterlerin kadınları “zayıf”, “duygusal” ya da “korunmaya muhtaç” görme eğilimi her karşılaşmada boşa düşer. Kadınlar Ülkesinin sakinleri fiziksel olarak güçlü, zihinsel olarak donanımlı ve duygusal olarak dengelidir. Roman burada açık bir tez ortaya koyar: **Toplumsal roller biyolojik zorunluluklar değil, tarihsel kurgulardır.**

Ancak kitap bir ütopya yazarken bize kusursuz bir cennet resmi çizmez. Aksine, okuru rahatsız eden bir düzen sunar. Çünkü bu toplumda romantik aşk merkezî değildir, bireysel hırs teşvik edilmez, “kahramanlık” anlatıları yoktur. Bu yönüyle roman, alıştığımız dramatik yapıdan uzaklaşır. Heyecanı olaylardan değil, fikirlerden doğar.

Kadınlar Ülkesi, kadın olmanın zorluklarını doğrudan şiddet sahneleriyle anlatmaz bunun yerine mevcut dünyanın normlarını tersyüz ederek görünür kılar. Erkek karakterlerin şaşkınlığı bizim de alıştığımız kabulleri sorgulamamıza neden olur. “Düzenin tersine döndüğü bir dünyada yaşam nasıl şekillenir?” sorusu bir korku senaryosu olarak değil, düşünsel bir deney olarak sunulur.

Romanın en güçlü yanı, didaktik olmadan tartışma açabilmesidir. Okur, Kadınlar Ülkesini okurken sadece o hayali toplumu değil kendi yaşadığı dünyayı da yeniden değerlendirmeye başlar. Kadınlık, burada eksiklik ya da ikincillik değil kurucu bir güç olarak konumlanır.

Son sayfa kapandığında geriye kesin cevaplar kalmaz. Daha çok şu soru asılı kalır:

Eşitlik gerçekten imkânsız mı, yoksa yalnızca alışkanlıklarımızdan mı vazgeçemiyoruz?

Kadınlar Ülkesi, bir ütopya anlatırken aslında bugünün gerçekliğini görünür kılar. Zaten belki de en büyük cesareti başka bir ihtimal hayal edebilmesidir.

SANDIN

Seni hoyrat bir bataklığa ekenler,
Koparmak için ulaşamaz mı sandın?
Başkasına ait nankör dikenler,
Tertemiz adına bulaşamaz mı sandın?

“Hangi ağaç dalları ıslakken kırılmış?” dersin.
Kırmak için kurumunu bekleyecekler mi sandın?
Deli gibi seversin de, hala inat edersin.
Yiten ömrüne bir ömür daha ekleyecekler mi sandın?

Vakit gelince divane kuşu bile “vazgeç” der.
Sadakatin kökünü, sevdiğin korur mu sandın?
Düşman eli güçlenince “ez geç” der.
Ezmek acıtır diye, seni, çekip vurur mu sandın?

Huriye ÇİL

SENSİZ

Yitirdim mevsimleri, tadı kaçtı hayatın
Sensiz tutamıyorum çağın nabzını
Şimdi sen geçiyorsun gönlümden
Neden intihar kokuyor bakışların?..
Yitirdim yaşama isteğimi, sevincimi
Arınamıyorum çağın kirlerinden
Gelişin canıma can katmıştı ey sevgili
Gidişin kıyametim oldu benim!..
Yitirdim aklımı sensiz ve تنها gecelerde
Niçin kaldıramıyorum aramızdaki mesafeleri?
Söylesene ey gönlüme taht kurmuş sevgili
Neden alamıyorum beklediğim haberleri?..

Hızır İrfan Önder

MART AYINDA BURÇLAR

Mart ayı, astrolojik takvimde bir kapanış ve güçlü bir başlangıcı aynı anda taşır. Ayın ilk bölümünde Balık burcunun sezgisel ve duygusal derinliği hissedilirken, 21 Mart itibarıyla Güneş'in Koç burcuna geçişiyle birlikte astrolojik yeni yıl başlar. Bu dönem, hem içsel yüzleşmeleri hem de cesur adımları temsil eder. Mart burçları; bir yandan kalbin sesini dinlerken, diğer yandan hayata atılma cesaretini gösteren karakterlerdir.

BALIK BURCU (19 Şubat - 20 Mart)

Gökyüzü Teması:

Mart ayının ilk 20 günü Güneş Balık burcundadır. Neptün'ün yönetimindeki bu dönem sezgileri, rüyaları ve duygusal hassasiyeti artırır. Özellikle 3-9 Mart arası içsel farkındalık yükselirken, 14-18 Mart günleri önemli kararlar açısından belirleyici olabilir. Ay'ın su grubu burçlarla yaptığı açılar duygusal derinliği yoğunlaştırır.

Kişilik:

Balık burçları empatik, hayal gücü güçlü ve sezgisel bireylerdir. Çevrelerindeki insanların duygularını kolayca hissederler. Fedakâr yapıları sayesinde sevdikleri için sınırlarını zorlayabilirler. Sanatsal ve ruhsal konulara yatkınlıkları belirgindir.

Akademik Hayat:

Balıklar ilham aldıkları alanlarda çok üretkendir. Edebiyat, psikoloji, sanat, tasarım gibi yaratıcı bölümlerde başarılı olabilirler. Mart ayının ilk yarısı özellikle yazma, üretme ve projelendirme açısından destekleyicidir. Ancak disiplin gerektiren konularda planlı çalışmaları önemlidir.

Aile Hayatı:

Aile bağları Balıklar için çok değerlidir. Mart ayında özellikle 10-18 Mart arası aile içinde duygusal konuşmalar ve geçmiş konuların gündeme gelmesi mümkündür. Kırgınlıkları yumuşatmaya meyillidirler. Ancak fazla fedakârlık yapmamaya dikkat etmelidirler.

Aşk Hayatı:

Balık burcu aşkı romantik ve derindir. Sevdğinde tüm kalbiyle bağlanır. Mart ayının ilk haftaları duygusal itiraflar ve geçmiş ilişkilerle yüzleşme getirebilir. 15 Mart sonrası ise daha net kararlar alınabilir. Ruhsal uyum ve anlayış onlar için en önemli kriterdir.

KOÇ BURCU (21 Mart – 19 Nisan)

Gökyüzü Teması:

21 Mart'ta Güneş'in Koç burcuna geçişiyle astrolojik yıl başlar. Mars tarafından yönetilen Koç enerjisi; cesaret, hareket ve başlangıç demektir. 21-28 Mart arası yeni girişimler için oldukça güçlüdür. Ay'ın ateş burçlarıyla yaptığı açılar motivasyonu artırır.

Kişilik:

Koç burçları lider ruhlu, enerjik ve doğrudan karakterlidir. Hızlı karar alır, risk almaktan çekinmezler. Sabırsızlıkları zaman zaman zorlayıcı olabilir; ancak cesaretleri onları her zaman öne taşır. Rekabeti sever, mücadeleden kaçmazlar.

Akademik Hayat:

Koçlar hedef odaklı çalıştıklarında yüksek performans gösterebilirler. Spor, işletme, mühendislik, savunma ve girişimcilik alanlarında başarılı olabilirler. Mart ayının son haftası sınav, başvuru veya yeni projeler için güçlü bir dönemdir. Hızlı öğrenirler ancak süreklilik geliştirmeleri gerekir.

Aile Hayatı:

Aile içinde koruyucu ve sahiplenici bir rol üstlenirler. Bazen aceleci tepkiler verebilirler fakat niyetleri her zaman yapıcıdır. 22-30 Mart arası aile içinde yeni kararlar veya hareketlilik söz konusu olabilir.

Aşk Hayatı:

Koç burcu aşkı tutkulu ve direkt yaşar. Duygularını saklamaz, net davranır. Mart ayının son haftası yeni bir ilişki başlangıcı veya mevcut ilişkide ciddi bir adım gündeme gelebilir. Partnerinde dinamizm ve dürüstlük arar. Heyecanı canlı tutmak onlar için çok önemlidir.

Aslıhan Ülkü Topay

